

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2024-03-26

Dnr 2023/04615

Förvaltningsrätten i Uppsala

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA

INKOM: 2024-03-26
MÅLNR: 7734-23
AKTBIL: 53

Överlämnande av kompletterande yttrande i förvaltningsrättens mål nr 7734-23

Bakgrund

Förvaltningsrätten i Uppsala har den 12 mars 2024 beslutat att Livsmedelsverkets beslut att förbjuda Drood Wine Brewery AB att vid viss angiven anläggning framställa och saluföra vin från frysta druvor importerade från Iran, tills vidare inte ska gälla i avvaktan på förvaltningsrättens beslut. Livsmedelsverket bereddes även möjlighet att yttra sig över aktbilagorna 37-48.

Livsmedelsverkets yttrande med anledning av det kompletterande yttrandet

Livsmedelsverket är enligt 23 § första stycket 3 livsmedelsförordningen behörig myndighet att registrera bl.a. tillverkningsanläggningar för spritdrycker, vin, aromatiserade viner, aromatiserade drycker baserade på vin och aromatiserade drinkar baserade på vinprodukter. Myndigheten är enligt 25 § livsmedelsförordningen därmed även behörig myndighet att utöva offentlig kontroll över verksamheten vid sådana tillverkningsanläggningar.

Den 5 januari 2022 anmälde Drood Wine Brewery AB ("företaget") sin anläggning till Livsmedelsverket för registrering. Av anmälan framgår att företaget avsåg att tillverka vindruvsvin vid anläggningen. Den 17 januari 2022 beslutade Livsmedelsverket att registrera företagets anläggning "Drood Wine". Av myndighetens beslut framgår att verksamheten vid anläggningen skulle bestå i tillverkning av vin. Vidare framgår upplysningsvis att Livsmedelsverket ska informeras om eventuella betydande ändringar i livsmedelsanläggningen eller verksamheten (jfr. artikel 6.2 i förordning [EG] nr 852/2004).

Livsmedelsverket utförde den 26 oktober 2023 offentlig kontroll över verksamheten vid företagets anläggning "Drood wine". Vid kontrollen konstaterade Livsmedelsverket att det fanns utrustning och råvaror för

vinframställning, och att företaget använder sig av en tillverkningsprocess som överensstämmer med den för vin. Vidare konstateras förekomst av flaskor med märkningen "wine".

Livsmedelsverket förklarade för företaget att enligt unionslagstiftningen är *vin* en produkt som uteslutande framställs genom total eller partiell alkoholjäsning av krossade eller okrossade färska druvor eller av druvmust, och att druvor som förts in till EU från tredje land här inte får användas för tillverkning av *vin*. Företaget gjorde då gällande att det inte tillverkar vin, utan något företaget omnämner som en alkoholhaltig dryck från druvor.

I samband med kontrollen tar Livsmedelsverket även del av informationen på företagets hemsida. Av printscreens daterade den 2 november 2023 från företagets hemsida www.drood.se framkommer "Exiting news for all our winelovers based in Sweden", "DROOD wine is now available at Systembolaget". Av en del av hemsidan framkommer att "We are the first Persian winery in the world. Our wine is made of 100% Persian grapes".

Mot denna bakgrund beslutar Livsmedelsverket den 13 november 2023 att förbjuda företaget att, vid anläggningen, framställa och saluföra vin från frysta druvor importerade från Iran, i syfte att säkerställa att företagets produkt inte saluförs som vin. Det är enligt Livsmedelsverkets uppfattning en olycklig formulering i skälen för beslutet, gällande saluföring på annat sätt än vin. Formuleringen överensstämmer inte fullt ut med och är inte heller en del av beslutsmeningen, varför formuleringen inte bör tillmätas någon vidare betydelse.

Företaget anför i sitt överklagande att de är medvetna om att produkten inte utgör och inte får saluföras som vin, och att företaget därför saluför produkten som "alkoholhaltig dryck från druvor". Detta motsägs dock av såväl märkningen av de flaskor som påträffades i samband med den offentliga kontrollen den 26 oktober 2023, som av informationen på företagets hemsida.

Livsmedelsverket menar att flertalet omständigheter talar för att företaget bör anses saluföra produkten som vin. Produkten betecknas visserligen "alkoholhaltig dryck ifrån druvor", men av de etiketter som bifogats överklagandet framgår även att bl.a. "Drood Winery of Persia", "wineyard", "dry red", "winemaking" och "wine" förekommer i märkningen.

Företaget har ifrågasatt Livsmedelsverkets behörighet att fatta det överklagade beslutet. Livsmedelsverket menar dock att den myndighet som tagit emot en anmälan om registrering av en anläggning, inte ansett att det funnits skäl för att avvisa anmälan och således beslutat om att registrera anläggningen ansvarar för att utöva offentlig kontroll över verksamheten vid densamma till dess att det framkommer omständigheter som medför att anläggningen registreras eller godkänns av annan myndighet, eller verksamheten vid anläggningen upphör. Det saknar, enligt Livsmedelsverkets bedömning, därvid betydelse om livsmedelsföretagaren lämnat felaktiga uppgifter i samband med anmälan, eller efter anmälan helt eller delvis ändrat inriktning för verksamheten utan att upplysa myndigheten därom. Om det i samband med att den kontrollmyndighet som registrerat anläggningen utövar offentlig kontroll över verksamheten vid anläggningen framkommer dels att livsmedelsföretagaren brister i efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen, dels att verksamheten vid anläggningen är av sådan art att anläggningen framgent bör vara registrerad hos och kontrolleras av en annan myndighet, så förtar det senare inte kontrollmyndighetens skyldighet och behörighet att vidta åtgärder i enlighet med artikel 138 i förordning (EU) 2017/625 respektive 22, 23 och 24 § livsmedelslagen.

En annan slutsats skulle medföra en ohanterligt stor osäkerhet ifråga om berörda myndigheters skyldighet och behörighet att utöva offentlig kontroll över efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen, och att, när nödvändigt, vidta åtgärder i syfte att förmå livsmedelsföretagare att avhjälpa bristande efterlevnad. Vidare skulle sådan slutsats föranleda dröjsmål i vidtagandet av åtgärder nödvändiga för att skydda konsumenters hälsa eller för att skydda dem från att bli vilseledda.

Sammantaget konstaterar Livsmedelsverket att företaget i sin anmälan av anläggningen "Drood wine" angivit att det rör sig om en tillverkningsanläggning för vindruvsvin. Livsmedelsverket är behörig myndighet att registrera och utöva offentlig kontroll över sådana tillverkningsanläggningar. Företaget har inte underrättat Livsmedelsverket om att företaget ändrat verksamhetsinriktning, från tillverkning av vindruvsvin, till tillverkning av någonting annat. Att företagens produkt inte får släppas på marknaden som vin kan enligt myndigheten inte anses utgjort hinder mot att myndigheten vidtog de åtgärder som myndigheten ansåg krävdes för att säkerställa att inte produkten, i strid med de unionsbestämmelser som kompletteras av livsmedelslagen, saluförs som vin.

